

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.19.249

**Inventaris van het archief van het
Nationaal Comité Stormramp 1925**

J.A.A. Bervoets

Nationaal Archief, Den Haag 2013

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
A. Aanvang der werkzaamheden.....	11
B. Correspondentie.....	12
C. Financiële verantwoording van inzamelingen en uitkeringen.....	13
D. Verslaglegging.....	14
E. Diversen.....	15

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Nationaal Steuncomité Stormramp 1925

Archiefbloknummer:

I27099

Omvang:

29 inventarisnummer(s); 0,50 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Nationaal Steuncomité Stormramp 1925

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat gegevens over de hulpverlening aan slachtoffers van de windhoos in Borculo en andere stormschade in juni 1925.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Nationaal Steuncomité Stormramp 1925, nummer toegang 2.19.249, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Steuncomité Stormramp 1925, 2.19.249, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Op 10 augustus 1925 trok een windhoos met verwoestende kracht over het oosten van Noord-Brabant, de Achterhoek en Twente' De plaats Borculo werd nagenoeg volledig verwoest. Onmiddellijk na de ramp werd op initiatief van de minister van Binnenlandse Zaken en Landbouw, J. de Geer, het Nationaal Steuncomité Stormramp opgericht, waarin alle provincies door hun commissarissen der koningin vertegenwoordigd waren. Op haar verjaardag (31 augustus) verspreidde koningin Wilhelmina een oproep tot steun. Het comité met zijn breed opgezette bestuur stelde een dagelijks bestuur aan, waarin voorzitters van de toenmalige hulporganisaties vertegenwoordigd waren, die zich met de toekenning van de schadeloosstelling belastten.

De inzameling kreeg zoveel reactie dat een jaar later het ontvangen bedrag beduidend omvangrijker was dan de uitgaven voor de geleden schade – ook al kende het getroffen gebied beduidend meer slachtoffers dan in Borculo. Er werden voor de opbrengst ook andere bestemmingen aangewezen, zoals Smeroe in Nederlandsch-Indië. Toen in 1927 opnieuw een windhoos nagenoeg dezelfde gebieden trof (de windhoos van Neede), droeg De Geers opvolger, minister J.B. Kan, het comité op zich hiermee bezig te houden en de middelen aan te wenden voor de nieuwe ramp en een nieuwe inzameling onder de naam van het Nationale Comité Stormramp 1927 te beginnen. Aanvragen om schadeloosstelling voor de ramp van 1925 werden niet meer gehonoreerd.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De secretaris van het dagelijks bestuur, N.M. Josephus Jitta, was tevens voorzitter van de Gezondheidsraad en deponeerde het archief in de archiefbewaarplaats aldaar. Hij richtte zijn correspondentie in zoals dat ook bij de Gezondheidsraad gebruikelijk was, namelijk in de vorm van een dossierstelsel in volgorde van aanhangig making, dat leek op het al een eeuw in zwang zijnde 'verbaalstelsel 1824'. Ingekomen brieven administreerde hij in een register en voorzag hij van een nummer; de daarop volgende correspondentie werd achter de ingekomen brief geborgen totdat het antwoord definitief was. Van deze correspondentie scheidde hij de financiële administratie en de gegevens die nodig waren voor de verantwoording van de door het comité ingezamelde, uitgegeven en toegekende gelden. Het register werd van een alfabetische index of 'klapper' voorzien.

Dit stelsel hield Josephus Jitta aanvankelijk ook in het comité 1927 aan, maar hij ging in het najaar snel tot een andere ordening over: na 73 brieven houdt het register op en wordt de correspondentie rubriekmatig ingedeeld, hetgeen blijkt uit de beschrijving in toegang .

Het archief bleef na beëindiging van de werkzaamheden van het comité in de bewaarplaats van de Gezondheidsraad, dat toen in de Dr. Kuijperstraat 8 gevestigd was. Het werd in mei 1952 naar het Algemeen Rijksarchief overgebracht.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is krachtens bepalingen van de Archiefwet overgebracht.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

---

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN

A. AANVANG DER WERKZAAMHEDEN.

- 1** *Fivelingo, weekblad voor het volk*, uitgave van een antirevolutionaire persvereniging met berichten over de stormramp.nr. 24-26.
14-28 augustus 1925 1 omslag
- 2** Stukken betreffende de opstelling van een "Nota over de wijze van werken van het Nationaal Steuncomité Stormramp".
1925 september 1 omslag

B. CORRESPONDENTIE

- 3-9** Ingekomen stukken met daaraan toegevoegde
vervolgcorrespondentie.
1925-1927 7 pakken
- 3** Nr. 1-50. Geagendeerd 14 -24 augustus 1925. 1925-
1927
- 4** Nr. 51-100. Geagendeerd 24 augustus - 22 september
1925. 1925-1927
- 5** Nr. 101-150. Geagendeerd 22 september- 23 november
1925. 1925-1926
- 6** Nr. 151-190. Geagendeerd 24 november 1925 - 25
januari 1926. 1925-1926
- 7** Nr. 191-214. Geagendeerd 10 februari - 6 september
1926. 1926
- 8** Nr. 147: Dossier inzake Kamervragen door
A.B.Kleerekoper over de opbrengst van de inzameling
van het steuncomité. 1925 november
- 9** Dossier met aanvullende gegevens over de schade aan
de Nederlandse Hervormde kerk te Borculo. 1926-1927
Zie dossier nr. 100, inv.nr. 4.
- 10** "Register van ingekomen stukken": agenda op de ingekomen
stukken.
1925-1926 1 deeltje
- 11** Klapper op het "Register van ingekomen stukken".
1925-1927 1 deeltje
- 12** Als bijlagen bewaarde ingekomen brieven van de Commissaris der
Koningin van Overijssel over beschikkingen over
schadevergoedingen door gemeenten in Twente of door de
provincie.
1925-1926 1 omslag

C. FINANCIËLE VERANTWOORDING VAN INZAMELINGEN EN UITKERINGEN.

- 13** Alfabetisch geordende correspondentie op naam van gemeenten over aldaar gehouden inzamelingen.
Augustus - oktober 1925 1 omslag
- 14** Stukken betreffende een rondvraag via de Commissaris der Koningin in Gelderland aan de gemeenten in Gelderland, Noord-Brabant en Overijssel naar de globale ontvangsten en de kosten van de geleden schade, met het daaruit voortgekomen overzicht van afgedragen gelden.
1925-1926 1 omslag
- 15** Eerste tot veertiende opgave van de ingekomen giften bij het Nationaal Steuncomité en eerste tot dertiende verantwoordingen van de penningmeester van gehouden inzamelingen.
1925-1926 1 pak
- 16** Kasoverzichten van de penningmeester, met voorstel om een deel van het overschot toe te kennen aan het Smeroe-fonds voor de ramp te Padang.
1925 1 omslag
- 17** Als declaratie ingediend overzicht van uitgaven van de secretaris, met lijst van aanvragen om vergoeding van stormschade van gemeenten in Friesland en Drenthe.
1926 1 omslag
- 18-21** Stukken betreffende de verantwoording van schadevergoedingen aan getroffen door bemiddeling van het provinciaal stormrampcomité in Noord-Brabant.
1925-1926
- 18** Verantwoordingsstukken, geordend in dossiers A-Z., 1 pak
- 19** Ingekomen facturen en nota's, genummerd 1-134.
- 20** Bijlagen V-XXX, verslagen van de herstelwerkzaamheden in de getroffen gemeenten.
- 21** Verslag van de werkzaamheden van het Bouwbureau Zeeland (N.B.)
- 22** Accountantsrapporten, met correspondentie.
1925-1927

D. VERSLAGLEGGING

- 23** Minuten van het verslag van de werkzaamheden van het steuncomité en van de financiële verantwoording, met als bijlagen gebruikte ingekomen verslagen van het Provinciaal centraal comité voor Noord-Brabant voor hulpverlening bij rampen van algemeen aard, van de Commissaris der Koningin van de provincie Overijssel en notities van plaatselijke comités. 1926-1927
- 24** Stukken betreffende de druk en verspreiding van het verslag van de werkzaamheden van het steuncomité. 1927
- 25** Drukproeven van het verslag. 1927
- 26** Overzichtskaarten van de geteisterde gebouwen in de gemeenten Zeeland en de buurtschap Langeboom in de gemeente Escharen (N.B.). 1927
- 27** Verslag van het *Nationaal Steuncomité Stormramp 1925*, Gedrukt. 1927

E. DIVERSEN

- 28** Ingekomen jaarverslag van het Nederlandsche .K. Huisvestings-Comité te 's-Hertogenbosch, met mededelingen over de hulpverlening bij de stormramp. Met ingekomen afschrift van de statuten van een Stichting Borculo ten behoeve van de volkshuisvesting aldaar.
1926
- 29** Ingekomen aanbeveling van een demontabele garage in golfplaat van de Ateliers Maurice Tomson in Charleroi.
Z.d.